

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

כ א מ"י פ"ג מה' שבת הלכה טו:
בא ב מ"י פט"ו מה' שבת הלכה טז פמג לאון סה טו"ש"ע א"ח ס"י ע"ב ע"ג ב:
בב ג מ"י ט"ז ו' וסמג סה טו"ש"ע א"ח ס"י ע"ב ע"ג ב:
בג ד מ"י ט"ז ו' וסמג סה טו"ש"ע א"ח ס"י ע"ב ע"ג ב:
כד ה מ"י ט"ז ו' וסמג סה טו"ש"ע א"ח ס"י ע"ב ע"ג ב:
כה ו מ"י פט"ו מה' שבת הלכה א סמג סה טו"ש"ע א"ח ס"י ע"ב ע"ג ב:
כו ז טו"ש"ע א"ח ס"י ע"ב ע"ג ב:
כז ח טו"ש"ע א"ח ס"י ע"ב ע"ג ב:

רבינו חננאל

אבל בכותל שאינו משופע אפילו למטה מג' ספחים גוללו אצלו דברי ר' יהודה שר' יהודה אומר אפילו אינו מסולק מן הארץ אלא מלאו החוט גוללו אצלו דבעינן הנחה על גבי משהו. וכן אמר רבא תוך ג' רבנן צריך הנחה על גבי משהו. מתני' וזו שלפני החלון כמו שהונחה כיון שהיה דעמו ורלונו שנתנו שם אצל הכה לדין רלונו שיפול שם הספר אין לנו לומר שהיה מונח אצל למאי דס"ד התם מעיקרא דמיחייב שתיס וצאומר כל מקום שתרצה שם תנח קשה ויש לתקן דהתם אינו מקפיד על החפץ אנה שינו אצל הכה מקפיד ומרלונו היה חפץ שלא היה שם מונח¹ אצל לרצה קאי אר"ה דפי' באומר כל מקום שתרצה תנח עליה אפילו נח על גבי משהו לא מיחייב לרצה נעשית מחשבתו ור"ך לומר דלמאי דס"ד התם מעיקרא לית ליה לרצה ועוד יש לומר דכפרישית לעיל דהתם כשתחילת זריקתו מוך שלשה **נִירוּשׁ** דִּי־בֵּא נִירוּשׁ ואתי צ'איתויי. ואל דמפיק לרמולית או לחצר שאינה מעורבת ברצה לית ליה לקמן (טז). גזירה לגזירה² פשיטא דשרי לרצה אצטרך למיתני³ ולצביי דגור אסור כמו דמפיק לרה"ר ועוד נראה דמשני צביי לעולם דמפיק לרה"ר משמע דמפיק לרמולית או לחצר שאינה מעורבת שרי אפילו כליס שאינן נשברים ואע"פ דלקמן גזר צביי גזירה לגזירה יש לתקן כמו שפירשתי לעיל⁴ ובפרק כ"ד משתפין (לעיל דף פז). גבי אשוי חצר ואשוי עלייה ששכחו ולא עירבו דקתני וזו היואל מן הכותל צעשה דעלייה היו לעלייה אפילו הניח שם כלים שאינם נשברים⁵: **וְבוֹשְׁתֵּי מַשׂוֹי** בכ"ה הכותל עד עשרה תחתונים. פי' דקונטרס אס הזין מוטל לארכו על פני כל הכותל משתמש בכל הזין וקשה לר"י דהיינו סופא דקתני אס יש וזו למטה הימנו משתמש ב' ומפרש ר"י דצחוין שכותל קאמר למשתמש ולשון משתמש בכל הכותל משמע נמי כן⁶:

נִירוּשׁ כתנאי אמרה לשמעתי. אע"פ דלא ינח הכה לאוקמי מילתא דרצה צפונתא דתנאי דמתני' מ"מ ע"כ אשכחן בריתא דפליגא עליה במסכת שבת צ"ה הורק (דף טז). גבי הורק מרה"י לרה"י ורה"ר צאלמע דקתני בצרייתא תוך ג' ד"ה חייב⁷ או נמי יש לתקן דהכא שבה החפץ מלמעלה מג' למטה לתוך ג' הוא דבעי רצה הנחה על גבי משהו אבל התם איירי שהיה החפץ תוך ג' ומיאל ממחה ידו להכי חשיב כמונח דהא שפול שם הספר רצה להמעביד בתוך שלשה דכמונח צקרקע דמי כדמוכח צפרק המוליא יין (שם דף פ). והא דלא חשיבין מתגלגל כמונח צסוף הורק (שם דף ק). התם איירי כשהיתה מחילת זריקה למעלה מג': **אֵלָּא** בוצ'ה רבי יהודה היא. מימה דצצנת צפרק הורק (דף טז): צבי למימר לרסבר ר' יהודה קלוטה כמו שהונחה גבי הורק מרה"י לרה"ר ועבר ד' אמות צרה"ר ולמסקנא דהתם ניחא דמוקי לה כגון דאמר דכדפיק לרה"ר תנח דמסתבר טפי למימר התם קלוטה כמו שהונחה כיון שהיה דעמו ורלונו שנתנו שם אצל הכה לדין רלונו שיפול שם הספר אין לנו לומר שהיה מונח אצל למאי דס"ד התם מעיקרא דמיחייב שתיס וצאומר כל מקום שתרצה שם תנח קשה ויש לתקן דהתם אינו מקפיד על החפץ אנה שינו אצל הכה מקפיד ומרלונו היה חפץ שלא היה שם מונח¹ אצל לרצה קאי אר"ה דפי' באומר כל מקום שתרצה תנח עליה אפילו נח על גבי משהו לא מיחייב לרצה נעשית מחשבתו ור"ך לומר דלמאי דס"ד התם מעיקרא לית ליה לרצה ועוד יש לומר דכפרישית לעיל דהתם כשתחילת זריקתו מוך שלשה **נִירוּשׁ** דִּי־בֵּא נִירוּשׁ ואתי צ'איתויי. ואל דמפיק לרמולית או לחצר שאינה מעורבת ברצה לית ליה לקמן (טז). גזירה לגזירה² פשיטא דשרי לרצה אצטרך למיתני³ ולצביי דגור אסור כמו דמפיק לרה"ר ועוד נראה דמשני צביי לעולם דמפיק לרה"ר משמע דמפיק לרמולית או לחצר שאינה מעורבת שרי אפילו כליס שאינן נשברים ואע"פ דלקמן גזר צביי גזירה לגזירה יש לתקן כמו שפירשתי לעיל⁴ ובפרק כ"ד משתפין (לעיל דף פז). גבי אשוי חצר ואשוי עלייה ששכחו ולא עירבו דקתני וזו היואל מן הכותל צעשה דעלייה היו לעלייה אפילו הניח שם כלים שאינם נשברים⁵: **וְבוֹשְׁתֵּי מַשׂוֹי** בכ"ה הכותל עד עשרה תחתונים. פי' דקונטרס אס הזין מוטל לארכו על פני כל הכותל משתמש בכל הזין וקשה לר"י דהיינו סופא דקתני אס יש וזו למטה הימנו משתמש ב' ומפרש ר"י דצחוין שכותל קאמר למשתמש ולשון משתמש בכל הכותל משמע נמי כן⁶:

בכותל שאינו משופע למעלה משלשה גוללו אצלו למטה משלשה הופכו על הכתב: (ב' רבי יהודה אומר אפילו אינו מסולק מן הארץ וכו': דבעינן הנחה על גבי משהו ואלא הא⁸ דאמר רבא "תוך שלשה לרבנן צריך הנחה לימא כתנאי אמרה לשמעתיא אלא יכולה רבי יהודה היא וחסורי מיחסרא והכי קתני כמה דברים אמורים בכותל משופע אבל בכותל שאינו משופע אפילו פחות משלשה ספחים גוללו אצלו שרבי יהודה אומר אפילו אינו מסולק מן הארץ אלא מלא החוט גוללו אצלו מאי טעמא דבעינן הנחה על גבי משהו: **מתני'** יזין שלפני חלון נותנין עליו ונוטלין ממנו בשבת: **גמ'** האי זין דמפיק להיבא אילימא דמפיק לרשות הרבים *ליחוש דילמא נפיל ואתי לאיתויי אלא דמפיק לרשות היחיד פשיטא אמר אביי לעולם דמפיק לרשות הרבים ומאי נותנין עליו דקתני יכלים הנשברים: תניא נמי הכי זין שלפני החלון היוצא לרשות הרבים וצלוחיות ומשתמש בכל הכותל עד עשרה התחתונים ואם יש זין אחד למטה ממנו משתמש בו ובעליון אין משתמש בו אלא כנגד חלונו האי זין היכי דמי (א) אי דלית ביה ארבעה מקום פטור הוא ואפילו כנגד חלונו נמי לא ישתמש ואי אית ביה ארבעה בכלי הכותל לישתמש אמר אביי "תחתון דאית ביה ארבעה ועליון לית ביה ארבעה וחלון משלימתו לר' כנגד חלון משתמש דחורי חלון הוא דהאי גיסא ודהאי גיסא אסור: **מתני'** יעמוד אדם ברשות היחיד ומטלטל ברשות הרבים ברשות הרבים ומטלטל ברה"י ובלבד שלא יוציא חוץ מארבע אמות: ולא יעמוד אדם ברשות היחיד וישתין ברה"ר ובר"ה ר"ה וישתין ברה"י וכן לא ירוק רבי יהודה אומר "אף משנתלש רוקו בפיו לא יהלך ארבע אמות עד שירוק: **גמ'** מתני ליה רב חיננא בר שלמיא לחייא בר רב קמיה דרב לא יעמוד אדם ברה"י ומטלטל ברה"ר אמר ליה שבקת רבנן ועברת כר"מ הוא

למטה משלשה. הגיע ראש הספר לשלשה סמוך לקרקע ארבע סמיכתא הוא והרי הוא כמונח: אלא הא דאמר רבא. צ"ה הורק במס' שבת (דף ק): **סוף שלשה לרבנן**. דפליגי עליה דר"ע בקלוטה כמי שהונחה (ב) ואמרי דהורק מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות הרבים למטה מעשרה לא אמרינן שהול ונקלטה ציו"ד תחתונים שכן רה"ר הרי היא כמי שהונחה לחייבו אפי' זרק למטה משלשה לא מיחייב אס על שלה הגיע לארץ נשפר או צלעו כלב אלא אס כן נח על גבי משהו ואפילו לא היו מקום ארבעה היוא הנחה ולמעלה משלשה אס נח פטור ואפי' לר"ע דאי מקום ארבעה הוא כרמלית הוא ואפי' לית ציה ארבעה מקום פטור הוא: נימא **דפניא אמרה לשמעתיא**. דהא תנא קמא אפילו כי לא נח נמי גזר למטה מג' משום דילמא זמנין לדין אגוד צידו ולרצה כי אין אגוד צידו נמי כי האי גוונא דלא נח לא מיחייב אס קלטו והחזירו קודם שנת: **מתני'** זין שפני החלון. צולט מן הכותל גבוה י' ורחב ד': נוספין עליו. צבי עלייה דרה"י הוא: **גמ'** דמפיק ליהיב. ליהיב צולט: דמפיק לרה"י. לחצר: **גמ'** גמ' דה"ה צב"ה. כלי חרס וחוכית שאס נפלו ישצרו דליכא למימרה דילמא חיל זמניתי להו: **קערוס וסופוס וקיסוניוס**. כולס כליס השצברים הם דקממיהו דחס: **משמש צכל הכותל**. אס הזין מוטל לארכו צכל הכותל על פני כולו משתמש בכל הזין: **עד עשרה סחאסוניוס**. כלומר כל מקום שהוא צין סמוך לחלון מיד צין מופלג היינו הרצה וצלד שלה יהא צתוך עשרה תחתונים שצרות הרבים: **למטה הימנו**. למעלה מעשרה: **משמש צו**. צתחמון ע"פ כל הכותל אס מונח לארכו צכל הכותל: האי זין. עליון היכי דמי: אי דליס ציה ארבעה מקום פטור הוא ואפילו כנגד חלונו לא לשמש. נהי דמקום פטור הוא ומותר לכתף עליו דקד"ל [פ]. מקום שאין צו ארבעה מותר לצני רה"ר וצב"ה רה"י לכתף עליו מיהו משמש מדיר לא משמתי ציה דלא חוי למשמתיא ושכימי כליס למיפל לרה"ר ור"ע א"ה צ'איתויי צבליס השצברים הני מילי צבליתי ציה ר' אצל דלא דרוצא נפלי מחזי כמאל דשדי להדיא לרשות הרבים: **חורי חלון הוא**. כלומר זית החלון והרצתו הוא. ולשון חורי דנקט משום דגבי שנת שייך למימר חורי רשות הרבים וכן חורי רה"י כרה"י דמי כגון כותל הסמוכה לרה"ר יש צה חורין פתוחין לרה"ר למטה מיו"ד היו רה"ר: **מתני'** עומד אדם צרה"י צצית או על הגג ושותה ונוטל חפץ צרה"ר און ומניחו כאן: וצב"ה שלה יוציאנו **מארבע אמוסיו**. ממקום שהיה מונח צו ואשמועי' מתניתין דלא גזרינן שמא יכניסנו אללו: **וישפין צרה"ר**. דמפיק מרה"י לרה"ר: **משנתלש רוקו צפיו**. משנתעגל ונאסף לנחת: **לא יפך ארבע אמוס עד שירוק**. דכיון דלמשדדייא קאי משאוי הוא: **גמ'** מסני ליה רב כו'. גזירה שמא יכניסנו אללו: **ועצדס כר"מ**. דאיהו הוא דגור שמא יציא אללו דלוקמן צפיריקין [דף קא]. לא יעמוד צצרות היחיד ויפתח צצרות הרבים שיטול מפתח צצרות הרבים ויפתח צו פתח הסמוך לרשות הרבים שמא יכניסו אללו צצרות שואו: **דמדיפא**

(א) [מתוך הסוגיא נראה שאין כאן פסקא], (ב) שבת פ. ק. א. (ג) ל' למימא, (ד) כפי' טקף: מפתח, הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה מוך ג' וכו' כמי שהונחה דרימא ואמרי וכו' למטה מג' כמי לא: (ב) תוס' ד"ה אי דלית ביה ד' וכו' אפילו בכלים: גליון הש"ס גמ' ליחוש דלמא נפיל. כ"כ דף נט ע"ב תוס' ד"ה ואפילו: הגהות הגר"א [א] אי דלית ב' ארבעה אפילו כנגד חלונו כו' [ומיות צצצנים מוקפוט]. **מוסף רש"י** תוך שלשה לרבנן צריך הנחה. לרבנן דפליגי עליה דר"ע צורק מרה"י להי"י ורה"ר צאלמע לית להו קלוטה כמי שהונחה לא מילתא בתוך ג' מורה, אלא אפילו תוך ג' נמי לר"ך כיו"ח, ואס עבר רה"ר כולה פטור, ונפקא מינה כולל לוק' ד' אפוט וכצנע' לנת והצב לתוך ג' מוכר צנגחו עד שלה נח פטור, דלמיתנין צתחמון (שבת קג). עד שהיה צתחמון וסופו צנגחה, ולא אמרינן עד שלה מוכר חוי ליה מונח (טז פ). ולא מיחייב עד שנתנו על גבי משהו מקום כל שהיא, ולא צעתי מקום ד' שהול ופתוך ג' הוא, מ"מ הנחה כל דהוא צעטן (טז פ).

מוסף תוספות
א. אלא כפי' לא בעינן הנחה ע"ג משהו תוך ג' וכו'. [וירבא סבר כרבי יהודה [דהכא] וכו', וירבא דהכי פריך, לימא כתנאי דמתניתיין [דהכא] אמרה לבמ"ה לא דהא לית קפיד אס תנא דבריייתא פליגי עליה, אלא דלא ליפלגו עליה רבנן דמתניתיין. אמר ר' אבהו לית דהא וירבא. ג. דאינו רוצה שיתגלגל הספר מידו. רצ"ה שנת א'. ג. דאמר לקמן לא יעמוד ברה"ר וישתין ברה"י דדוק רה"י אבל כרמלית לא וכו'. דלא גזרינן בכרמלית משום דהיא גופה גזרה. רש"י. ד. כיון דאמרי' אי דמפיק לרה"י פשיטא, כרמלית נמי פשיטא דשרי רבא דלא גזר. ט. דאביי דוקא [באותן] החפצים הצריכים לו כדאמרי' התם הוא דגזר וכו', משום דבהני שרי' למיגור דלמא גזר אביי כרמלית אטו הרה"ר, דאביי נמי ודאי לית ליה גזירה לגזירה. טז. א. כיון דמפקא לחצר שאינה מעורבת. תוס' הלא"ה. ז. מכלל דרישא לא איירי ביוז שלמטה הימנו. טז. ח. דאכולת גופה קאי. מוס' כ"ט. ט. [ד]ת"ישינן דבהרי, ומחזי כאילו זריק ליה להדיא ברה"י. טז. א. דאמרינן אצל כליס מעורבת ובלבד שלא יהא גג משופע [ומיגדור איגודורי לארץ]. מעיב"ה. א. דשפיר ניחוי התם ולא שכיח דנפלי. טז. ב. ואוקימנא לעיל בכלים הנשברים דוקא אבל בכלים שאינן נשברים מיתסרי. מוס' כ"ט. ג. שאין רחב ד'ט ולכן חיישינן בכלים שאינן נשברים דילמא נפלי וכו', אבל בכלים הנשברים ליכא למיחש למירד. טז.

א) ב'סוף': כימי, וכן ללון, ב) נ' לפי כל, מ"ש על צדו, ג) ונבט ג' ושי"ג, ד) י"ה חב: ונבט פ', ה) ל' אמר לו ר"ה, ו) דמי יהי עבד מלוא כ"ה כ"ה, ז) ב'סוף': ב) כה, [דף ע"ג], ט) ב'סוף': כימי, [ז' ונבט פ' ל:]

הגהות הב"ח

א) נב' שב ואל תעשה עוף דאי לא: (ב) רש"י ד"ה וכן אמרנו וכו' לרבה מודר מהגידודים ושירי דכל פחות: (ג) ד"ה הי"ג יורד וכו' שהוא יושב משמט (והכי זה משמט) תא"מ וי"ב כ"ל הגהה יורד וכו' משמט: (ד) תוס' ד"ה יתנו וכו' כל היתנות על מבה החיות שיתנו צמתה:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בתו ר' וכו' ודחו לאו דכל תוס' צמחתיק שרש ק"כ ועוד שרש תוס' מצנו פ"ק בתרא דעירובין ח"ל וע"ל דל"ן עשה דוחה ל"ה צמחתיק כדלמתיק פ"ק בתרא שמי"ב ח"ל לדחות ולא דמי דה"ש ל"ה צמחתיק חמיר ולא ממה קמי עשה אלג בני כל מוסף ל"ש שום חומרה דשיק ינון בעלמא, אך מי"ב י"ל כיון דהו"ש צמחתיק לא דמי ע"ל תוס':

מוסף רש"י

משום דהוי דירה שתשמישה לאויר, אינה עשויה דירה זו אלא לגרע אויר שמולה לה לשמור הסעות ואינה משוהה ליה להסיר יקרא גזול (ס"ב) ואין מטלטלין צדיקה זו אלא כפי תארים כדמילי כפרק ט"ז (ע"ל כ"ב) כלל אמר ר"ש בן אלעזר כל אויר שתשמישו לדירה כגון דיר וסבי ומוקפה וסבי ואפילו י כורס מותר וכל דירה שתשמישה לאויר כגון נורגנין שנשבות בית סתמים מותר ויור מית סתמים אסור, ולאו דירה הוא דעל כרמו הוא ר"ה שם (רע"ב ס"ז) בקנבו שורג אסור מויד, וע"ג דמויד גופיה קנסא הוא (גיטין א"ב) היתניגין במתנה אהת, כגון דס צבור שתתערב בדיש מעשה, בין כגולין בין כקוסות (בבא"מ ט"ז) יתנו במתנה אהת, והוי יש בה משתין ועולה לנשין (ר"ה ב"ב) ק"ל סלקה דעתי השמא לחמתיק ז"ל וסמתיק עליה ש"ס צמתה זו משתיק, ואם כנסות יתן מתנה מזה ומתנה מזה (בבא"מ ט"ז) כגון דס עולה בדיש או דס אש ששתיק טענין שמי מתנת שכן ארבע ושתיקת מתמום (בבא"מ ט"ז) ארבע במתן אהת, כגון דס עולה בצבור שתיקת מתמום (ס"ב) יתנו במתן ארבע, וזוהא ח"ה אהת המתנת היסירות היסירות מדי הכסור כלפי כן מים, ואין זו כל מוסף (ס"ב), ור"י יהושע אומר יתנו במתנה אהת, משום כל מוסף, ור"י עולה י"א, דכל היתנות על מנה החיות צמתה אהת כי"פ (ס"ב), ולא עשית מעשה בידך, ואינו זומה עשה מעשה יושב ואינו עושה ואסור כל מלחי (ס"ב).

המוצא תפילין

משום דהוי דירה ששמישה לאויר, אינה לרוב זה תמיד אלא להסופק זה שומרי (אויר) השדה: מלמעלה מג' לפוך ג', ללאחר שהגביוה שלשה חזרו וכפפו: דדמו כי משוניתא. כשן סלע כהר זה שמשופע לגדדין קך יוצאין לגדדין וכפופין לארץ מכאן ומכאן והבדולים הולכין ומגביהין צאלכסון יותר מג' כזה*: דסלקי לעילא.

הגדילים משגביוה למעלה מג': אסורין, לדברי הכל: דנחסי לפסא. הגדילים לראשו של ד' האילן כל של גובה ג' וכן קטנים היוצאין מן הגדילים צשיפולו: שרו. לדברי הכל דלכתי לאו לכלל אסור אהו: לגדדין. השרשים הקטנים היוצאים מתוך גובה של גדולים ומטין לארץ לתוך ג', לרוב שש אסירי דמכא אסורא אהו לרבה שרו: וכן אניגרא. אילן היוצא מתוך חרץ קצר העשו להולין להימם לשדות ושני ינדי האילן של ד' גידודי החרץ נכנסין בגידודיו ואם צל למדוד מלדדין צמתן הנגר הרי הוא גובה ג' ויותר ואם צל למדוד מלדדין השניים שהן מגידודי החרץ ולמעלה אין גובה ג'. לרבה (ג) דמודד הגידודים שרו לכל פחות מג' לארעא כארעא לרוב שש מעומקן מודד והוי גובה ג' ומכא אסורא אהו: וכן קרן וזים.

אילן העולה צמקצוע שני כותלים של חצר וג' לדידי נכנסין צמון המקצוע צבכותלים ואין נראה אלא לרוב שש צמתון והולך ועולה עד למעלה לכותל פחות מג'. לרבה כל פחות מג' לאו אילן הוא למעלה א' גבוה* שלשה ולרוב שש מתארעא משתיני ומכא אסורא אהו. ודוקא קרן זיית אצל אצל כותל צעלמא מודה רבה דהואיל ושלשת לדידי גבוהין והרביעי שיה לארץ או לכותל דאסור אפי' לרוב ששה לכותל: דהו סליק צאיפומא. צמון הצית היה עומד ועולה דרך פי ארובה למעלה מן הגג פחות מג': ושרא ליה.

לדיני נראה מן הגג ג' אפי' צאלח מלדדי: רבה שרא לך. דלאמר לא אמרי' מכא אסורא חמי דהא הכא צמון הצית הוא דאסור שגובהו נראה שס: דמלי. כארעא סמיתמא היא דהא אמרן לעיל (ט) חלון שצין שני דהדרי פיטיט. ואשמעינן ללא ישע על הכפופין דאי על הגבוהין שיעטא אכתי לא אשמעינן אלו מן משום שבות מודה רבה היכא דשלשת לדידי גבוהין מן הארץ דאסורה לרוב ששה לארץ: ואין ניסלנין צאינן. אשטנדלי'ר: צור ושיח ומערה. צין שיש צהן מים צין שאין צהם מים: מטפס. דפי"י"ר. מטפס יורד דטעמא לאו משום דטרחה אלא שלא יתלוש מן המחובר צמתכין: אס עלה. צאילן אסור לירד לכל דרך ירידתו הוא משמט צמחוצר: עלה מצעוד יוס וקדש עליו היום לא קנסין ליה ויורד: הנימנין צמתה אהת וכו'. כגון דס הצבור שנתערב צדס צבור אהת: יתנו צמתה אהת. ועולה אותה מתנה לזה ולזה: מתן ארבע צמתן ארבע. דס חטאת זו נשפט לרס חטאת זו יתנו ד' מתנות ועולה לזו ולזו: יתנו צמתן ארבע. דקסבר קוס עשה מלוא עדיף אע"ג דבהאי מלוא איכא לז עצירה דעבר אצבור אצל מוסף אפי עשה דחטאת דתמיז (ויקרא ד) ונתן על קרנות אהת לצל מוסף צבור: ורבי יהושע אומר נוספו צמתה אהת. כיון דקיימא לן (ט) כל היתנות על מנה החיות צמתה אהת וסמיך אהת אהת אפילו לתחילה ולא עברין אצל עברין אצל מוסף ופי משום על מגרע דחטאת כדקאמר טעמא מוטב שיעקר צל מגרע מאליו שהוא יושב ואינו עוקר הללו צדיים מעבור על צל מוסף שהוא עוקר צדיים: ה"ג יורד. דהך ירידה מלוא היא דהא כל זמן שהוא יושב משמט (א) והרי זה תשמיש הלכך אע"ג דהשמת משמט אהת כשיועד יותר ויותר עדיף משיצב שס: דקא עציז מלוא. דמקיים עשה: לא קא עציז מלוא. פורש מן העצירה הוא ע"י עצירה אצל קיום מלוא אין כאן:

פרק עשירי עירובין

וכן בקרן זיית. פי' צוקטרס שג' לדידי נכנסין מן המקצוע ואין נראה מצוחן אלא לרביעי ואינטיך למימר תרויהו קרן זיית להודיעך כמו לרוב שש* ונגר דמשי לדידי להודיעך כמו לרבה דשרי ומהו מודה רבה צמון לכותל שאינו שיה לארץ אלא מלד אהד דאסור והא דקנט ציימת צמון ורזו אהד שיה לארץ לא מקשי לרוב שש דלדידיה לאו דוקא נקט לרוב אהד דהוא הדין משני לדידין: ב"ת ד' במתן אהת. פי' עולה שיהא מתן שמים שכן ד' צצכור או צפסח אצל אין לפרש מתן ד' היינו חטאת א דאס נמערה מתן חטאת צפסח או צצכור אין להס תקנה לפי שזה למעלה ממוט הסיקרא חיה למטה וס' ולמי עשה* ולדידי לאו דבל מוסף (י) ו"ל דלא דמי כלל לכלאים צליית דהא ע"י פשיעה הוא צל והיה יכול להמקיים צלל דמית הללו: י"ב יתנו צמתה אהת. דקיימא לן (ט) כל היתנות (י) שנתנו צמתה אהת כפר: לא

תחליפא דשרא לך כרבה שרא לך פשיטא מהו דתימא אפילו לרוב שש ביתא כמאן דמלי דמי ולישתמש בפחות מג' סמוך לגג קמ"ל תנן שרשי גבוהין מן הארץ ג' טפחים לא ישב עליהם היכי דמי אי דלא הדר יביפי* פשיטא אלא לאו אע"ג דהדרי כיפי לא לעולם דלא הדר יביפי והא קמ"ל דאע"ג דצירו אחד שיה לארץ: ת"ר שרשי אילן שגבוהין מן הארץ ג' טפחים או שיש חלל תחתיה ג' טפחים אע"פ שצירו אחד שיה לארץ ה"ז לא ישב עליהן לפי השאין עולין באילן ואין נתלין באילן ואין נשענין באילן ולא יעלה באילן מבעוד יום וישב שם כל היום כולו אחד אילן ואחד כל הבחמה אבל יבור שיה ומערה וגדר (ט) מטפס ועולה מטפס יורד ואפילו הן מאה אמה תני חדא אם עלה מותר לירד ותני חדא אסור לירד לא קשיא כאן מבעוד יום כאן משחשיכה ואיבעית אימא והא ושה משחשיכה ול"ק כאן בשוגג כאן במזיד ואיבעית אימא הא והא בשוגג והכא (א) בקנסו שוגג אמו מזיד קמיפלגי מר סבר קנסין ומר סבר לא קנסין אמר רב הונא בריה דרב יהושע כתנאי (ט) היתניגין במתנה אחת שנתערבו בניתיגין מתנה אחת יתנו במתנה אחת מתן ד' במתן ד' יתנו במתן ד' מתן ארבע במתן אחת ר"א אומר יתנו במתן ד' ור' יהושע אומר יתנו במתנה אחת אמר לו ר"א הרי הוא עובר על כל תגרע אמר לו ר' יהושע הרי הוא עובר בבל מוסף (ט) א"ר אליעזר לא אמרו אלא כשהוא בעצמו אמר לו ר' יהושע לא נאמר בל תגרע אלא כשהוא בעצמו ועוד א"ר יהושע כשנתת עברת על בל מוסף ועשית מעשה בידך כשלא נתת עברת על בל תגרע ולא עשית מעשה בידך לר"א דאמר התם קום עשה עדיף ה"ג יורד לר' יהושע דאמר התם שב ואל תעשה עדיף ה"ג לא ירד דילמא לא היא ע"כ לא קאמר ר"א התם קום עשה עדיף (א) אלא דקא עביד מצוה אבל הכא דלא עביד מצוה ה"ג לא ירד ואי נמי ע"כ לא קאמר ר' יהושע התם שב ואל תעשה עדיף (ב) אלא דלא

מג' לגג. אהת לקמי דרבה) רב יוסף, שרא ליה לישב עליהן. אמר ליה רב אחא בר תחליפא הני דשרו לך כרבו שרו לך, דאמר כל פחות מג' לארץ ארץ היא, הכא נמי כל פחות מג' לגג גג הוא. ואומרין פשיטא. מהו דתימא אפילו לרוב ששה צמתן דמלי דמי (קמשיט לן). היכי דמיין אילמא דלא הדר יביפי צריכא למימר, אלא לאו אע"ג דהדרי כיפי שרו. (ומשני לעולם דלא הדר יביפי) והא קמשיט לן דאף על גב דצירו אחד שיה לארץ אסור, דתימא שרשי אילן שגבוהין מן הארץ ג' טפחים או שיש (ה) חלל כו'. תני חדא (אם עלה) אם עלה באילן (מוותר) לו לירד. ותני מלי מבעוד יום אבל אם עלה משחשיכה אסור. איבעית אימא לעולם בשעלה משחשיכה, ואם בשוגג ירד במזיד לא ירד. אמר רב הונא בריה דרב יהושע כתנאי, דתימא בשחשיכה קדישין פ"ח היתניגין מתן ארבע וכו', לר' אליעזר דאמר התם קום עשה עדיף מותר לירד מן האילן. לר' יהושע דאמר שב ואל תעשה עדיף מותר מן האילן לא עביד [מצוה] הכי נמי דלא ירד. [נאי נמי עד כאן לא קאמר ר' יהושע התם שב ואל תעשה עדיף משום (ב) נראה דמקם בהעמקה פי' ד' רבנו על מושמא ועי' צבוקן ערך משמא.

עין משפט נר מצוה

לא א ב ג ד מיי פכ"א מהל' שבת ה"ל ח סגנ לאוין ק"ט טו"ש"ע א"ח כ"י שלו ספיק ב: ג ה ו מיי שס הלכה [ו] טו טו"ש"ע שס ספיק א: ז [נמי] פכ"ד שס הל' טו"ש"ע שס ספיק יג כהג"ל: מא ח מיי פ"צ מהל' פסולי המוקדשין הלכה יא:

לעוי רש"י

אשטנדלי"ר
אישטנדלי"ר.
להתחת, להשתור.
דפי"ר [נפשיין]. להחל.

מוסף תוספות

א. דאע"ג דינו מגולה רק מצד אחד אפי' אסור. מוס' ר"מ. ב. אף שמגולה מב' צדיים. שס. ג. שחן ארבע מתנות בד' קרנות. דלא אמרו אתי עשה דהוי לית אלא כגון כלאים בעצית וכו' דמכנה אחת היא ויש בה אסור דלאו ומצות [עשה]. דא"ר למיקם עשה אלא בדיחיה הלוא, אבל הוה קרבן מתן ד' שפיר מתקיים ככל דחיה, מ"מ ב' מצות נינהו קיום עשה באחד ואסור לעו באחר, אלא שזו פשע ונתערבו לזו דמים בפשיעה ובשביל פשיעתו אין לבטל הלוא. כע"ל.

רב ניסים גאון

משום דהואי דירה שתשמישה לאויר וכל דירה שתשמישה לאויר אין מטלטלין בה יותר מבית סאתים. ואיתה בתוספתא דעירובין כפרק ט"ז. ואיתה נמי בגמרא דעירובין פסוק. כלל אמר ר' שמעון ל' אויר שתשמישו לדירה כולו, וכל שתשמישה לאויר כגון בורגנין שבשדיר ובבית סאתים מותר יתר מבית סאתים אסור.

רבינו חננאל

איתמר שרשי האילן הבאין למעלה מן סאתים חורוין ונכפין לתוך ג', רבה אמר מותר לישב עליהן דכל פחות מג' ארבע ארבעא פחות שש אמר אסור. כיון דמכא אסורא קא אתי אסור. דיקא למשניתא. פי' (ב) הוהא דמלתא דהוה לבי דרבי כיפי בר אביי הוה סליק באיפומא. פי' היה עולה אותה תמרה עד הגג, ובגג היה לול יצא הגג הלול ועלה באויר הגג והוי עכשיו נעפיה בפחות

(א) חתם סופר, שרא ליה לישב עליהן. אמר ליה רב אחא בר תחליפא הני דשרו לך כרבו שרו לך, דאמר כל פחות מג' לארץ ארץ היא, הכא נמי כל פחות מג' לגג גג הוא. ואומרין פשיטא. מהו דתימא אפילו לרוב ששה צמתן דמלי דמי (קמשיט לן). היכי דמיין אילמא דלא הדר יביפי צריכא למימר, אלא לאו אע"ג דהדרי כיפי שרו. (ומשני לעולם דלא הדר יביפי) והא קמשיט לן דאף על גב דצירו אחד שיה לארץ אסור, דתימא שרשי אילן שגבוהין מן הארץ ג' טפחים או שיש (ה) חלל כו'. תני חדא (אם עלה) אם עלה באילן (מוותר) לו לירד. ותני מלי מבעוד יום אבל אם עלה משחשיכה אסור. איבעית אימא לעולם בשעלה משחשיכה, ואם בשוגג ירד במזיד לא ירד. אמר רב הונא בריה דרב יהושע כתנאי, דתימא בשחשיכה קדישין פ"ח היתניגין מתן ארבע וכו', לר' אליעזר דאמר התם קום עשה עדיף מותר לירד מן האילן. לר' יהושע דאמר שב ואל תעשה עדיף מותר מן האילן לא עביד [מצוה] הכי נמי דלא ירד. [נאי נמי עד כאן לא קאמר ר' יהושע התם שב ואל תעשה עדיף משום

(א) חתם סופר, שרא ליה לישב עליהן. אמר ליה רב אחא בר תחליפא הני דשרו לך כרבו שרו לך, דאמר כל פחות מג' לארץ ארץ היא, הכא נמי כל פחות מג' לגג גג הוא. ואומרין פשיטא. מהו דתימא אפילו לרוב ששה צמתן דמלי דמי (קמשיט לן). היכי דמיין אילמא דלא הדר יביפי צריכא למימר, אלא לאו אע"ג דהדרי כיפי שרו. (ומשני לעולם דלא הדר יביפי) והא קמשיט לן דאף על גב דצירו אחד שיה לארץ אסור, דתימא שרשי אילן שגבוהין מן הארץ ג' טפחים או שיש (ה) חלל כו'. תני חדא (אם עלה) אם עלה באילן (מוותר) לו לירד. ותני מלי מבעוד יום אבל אם עלה משחשיכה אסור. איבעית אימא לעולם בשעלה משחשיכה, ואם בשוגג ירד במזיד לא ירד. אמר רב הונא בריה דרב יהושע כתנאי, דתימא בשחשיכה קדישין פ"ח היתניגין מתן ארבע וכו', לר' אליעזר דאמר התם קום עשה עדיף מותר לירד מן האילן. לר' יהושע דאמר שב ואל תעשה עדיף משום

כרמלית

4 טפחים

4 טפחים

פחות מ-10 טפחים

רשות הרבים

הכא באיסקזופה כרמלית עסקינן ורשות הרבים עוברת לפניה

עירובי דף צ"ח ע"א | דף צ"ט ע"א

יותר מ-10 טפחים

4 אמות

"המעביר חפץ מתחילת ארבע לסוף ארבע והעבירו דרך עליו חייב"
לשיטת רש"י

עירובין דף כ' ע"א | דף צ"ט ע"א

© כל הזכויות שמורות | א.2025

לא יעמוד אדם ברשות הרבים וישתה ברשות היחיד

עירובין דף כ' ע"א | דף צ"ט ע"א

© כל הזכויות שמורות | א.2026

לא יעמוד אדם ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים

עירובין דף כ' ע"ב | דף צ"ט ע"א

© 2027 | כל הזכויות שמורות

זכך בגת

עירובין דף צ"ט ע"ב

שו"ע סי' שנ"א

פחות מ-3 טפחים

מזחילה

10 טפחים

קולט אדם מן המזחילה למטה מי' טפחים

עירובין דף צ"ט ע"ב

שו"ע סי' שנ"א

פחות מ-4 טפחים

10 טפחים

זמן הצינור מ"מ שזתה

עירובין דף צ"ט ע"ב

שו"ע סי' שנ"א

פחות מ-3 טפחים

מזחילה

10 טפחים

אבל מצרף לא זכו' במזחילה פחות מג' סמוך לגג עסקינן

פחות מ-3 טפחים

קולט

מצרף

כל הזכויות שמורות © 15414

עומד אדם ברשות היחיד ומגביה ידו למעלה מי' טפחים
לפחות משלשה סמוך לגג וקולט ובלבד שלא יצרף

עירובין דף ח' ע"א | דף צ"ט ע"ב

שו"ע סי' שנ"ד סעי' ב'

4 על 4 טפחים

10 טפחים

רשות הרבים

אשפה ברשות הרבים גבוה י' טפחים חלון שעל גבה זורקין לה בשבת
[עיין רא"ש פ"ב סי' ב' ובקרוב נתנאל שם ובמשנ"ב סי' שנ"ד סקי"ב]

רשות הרבים

7 טפחים

10 טפחים

בור וחוליתה מצטרפין לעשרה

עירובין דף ח' ע"א | דף צ"ט ע"ב

שו"ע סי' שס"ג סעי' כ"ט

מבוי

עומק 10 טפחים

10 טפחים

כל הזכויות שמורות © 16135

מעשה במבוי אחד שצידו אחד כלה לים וצידו אחד כלה לאשפה

עירובין דף ח' ע"א | דף צ"ט ע"ב

משנ"ב סי' שס"ג סקקי"ח

מבוי

עומק 10 טפחים

"מעשה במבוי אחד שצידו אחד כלה לים וצידו אחד כלה לאשפה"
לפירוש רבינו חננאל - הובא במשנ"ב סי' שס"ג סקקי"ח

עירובין דף ח' ע"א | דף צ"ט ע"ב

שו"ע סי' שס"ג סעי' כ"ט

מבוי

עומק 10 טפחים

חיישינן שמא תינטל אשפה ויעלה הים שירטון

עירובין דף ט"ו ע"א | דף צ"ט ע"ב

פחות מג' טפחים

אילן המסיך על הארץ אם אין נופו גבוה מן הארץ ג' טפחים מטלטלין תחתיו

כל הזכויות שמורות © 184053